

**Bruxelles, 8. listopada 2025.
(OR. en)**

13740/25

**SOC 655
GENDER 186
ANTIDISCRIM 95
FREMP 264
JAI 1368
ECOFIN 1322**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	8. listopada 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 725 final
Predmet:	KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Unija ravnopravnosti: strategija o ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba za razdoblje 2026. – 2030.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 725 final.

Priloženo: COM(2025) 725 final

Bruxelles, 8.10.2025.
COM(2025) 725 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Unija ravnopravnosti: strategija o ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba za razdoblje 2026. –
2030.**

UVOD

U Europskoj uniji svatko bi se trebao **osjećati sigurno i slobodno da bude ono što jest**. Jednakost i nediskriminacija temeljne su vrijednosti i temeljna prava sadržana u Ugovorima EU-a i Povelji Europske unije o temeljnim pravima. Na tim načelima EU temelji svoje djelovanje na međunarodnoj sceni⁽¹⁾. Osim toga, europski stup socijalnih prava temelji se na jednakim mogućnostima⁽²⁾.

Predsjednica von der Leyen u svojem je [govoru o stanju Unije 2025.](#) izjavila da „neovisnost Europe znači **zaštitu naših sloboda**. Slobode odlučivanja. Slobode govora. Slobode kretanja cijelim kontinentom. Slobode glasanja. **Slobode da volimo. Slobode da molimo. Slobode da živimo u Uniji ravnopravnosti.**” Te slobode mogu se ostvariti samo ako su svi ljudi, kroz naraštaje, slobodni od diskriminacije.

Jednakost i nediskriminacija iznimno su važni za demokratsku otpornost, gospodarsku snagu, socijalnu pravdu i koheziju EU-a. Komisija i dalje nepokolebljivo štiti jednakost i bori se protiv diskriminacije kad god su te vrijednosti ugrožene⁽³⁾. Komisija, Europski parlament, Vijeće i države članice **zajedno su odgovorni** za poštovanje tih prava i time pridonose jednakosti svih građana⁽⁴⁾.

Komisija je 2020. donijela prvu [Strategiju o ravnopravnosti LGBTIQ osoba za razdoblje 2020. – 2025.](#) radi intenziviranja mjera EU-a protiv diskriminacije LGBTIQ+⁽⁵⁾ osoba. Strategija je bila važan korak u **izgradnji Unije ravnopravnosti**, Komisijine vizije za uključivu Europu u kojoj svi mogu slobodno živjeti, bez obzira na svoj identitet. To je rezultiralo provedbom brojnih mjera u korist LGBTIQ+ osoba, uključujući važne zakonodavne prijedloge za unapređenje njihovih prava, kao i dosad najveću potporu organizacijama civilnog društva koje se bave pitanjima LGBTIQ+ osoba u okviru programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti (CERV).

Uz Strategiju o ravnopravnosti LGBTIQ osoba za razdoblje 2020. – 2025. države članice donijele su **13 nacionalnih strategija o ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba** na temelju kojih su provedene važne mjere na razini EU-a. Osnivanje Podskupine za ravnopravnost LGBTIQ osoba poslužilo je kao platforma za jačanje nacionalnih aktivnosti za ravnopravnost.

⁽¹⁾ Članak 2. Ugovora o Europskoj uniji i članci 21. i 23. Povelje EU-a o temeljnim pravima.

⁽²⁾ [Europski stup socijalnih prava – izgradnja pravednije i uključivije Europske unije – zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje.](#)

⁽³⁾ Vidjeti npr. [izjavu predsjednice von der Leyen o povorci ponosa u Budimpešti](#), 25. lipnja 2025.

⁽⁴⁾ Zemlje kandidatkinje i potencijalni kandidati potiču se da u procesu pristupanja EU-u promiču jednakost i temeljna prava, u skladu s relevantnom pravnom stečevinom EU-a.

⁽⁵⁾ LGBTIQ+ osobe su:

1. osobe koje privlače druge osobe istog spola (lezbijke i homoseksualci) ili obaju spolova (biseksualci),
2. osobe čiji rodni identitet i/ili rodno izražavanje ne odgovaraju spolu koji im je dodijeljen pri rođenju (trans i nebiname osobe),
3. osobe koje su rođene sa spolnim obilježjima koja se ne uklapaju u uobičajenu definiciju muškog ili ženskog spola (interseksualne osobe),
4. osobe čiji se identitet ne uklapa u binarnu klasifikaciju seksualnosti i/ili roda (*queer*),
5. osobe koje se identificiraju s drugim seksualnim orijentacijama ili rodnim identitetima koji nisu obuhvaćeni akronimom LGBTIQ (znak +).

U ovom se tekstu akronimi LGBTI, LGBTIQ i LGBTIQ+ koriste kao sinonimi, ovisno o terminologiji u konkretnom dokumentu, inicijativi ili području politike na koje se upućuje.

Društvena prihvaćenost LGBTIQ+ osoba povećala se od donošenja strategije. LGBTIQ+ osobe sad otvorenije izražavaju svoj identitet u svojem društvenom okruženju. Prema [specijalnom istraživanju Eurobarometra o diskriminaciji](#) iz 2023. vjerojatnije je nego prije da će se osobe u EU-u osjećati ugodno ako je osoba s kojom rade lezbijka, homoseksualna ili biseksualna osoba (75 % ispitanika, 3 postotna boda više nego 2019.) ili ako je njihovo dijete u istospolnoj vezi (59 % ispitanika, 4 postotna boda više).

Vidljivost LGBTIQ+ osoba u politici, civilnom društvu, sportu, medijima i znanosti pridonosi suzbijanju predrasuda i društvenoj prihvaćenosti. **Jačanje položaja LGBTIQ+ osoba** oslanjajući se na utjecajne uzore i suvremenu kulturu te njihovo prihvaćanje u obitelji i među prijateljima doprinosi raznovrsnijem i globalno raznolikom društvu. **Potiče poduzetništvo, inovacije i održivi gospodarski rast.** Na primjer, gradovi koji prihvaćaju i uključuju LGBTIQ+ osobe imaju snažnije „inovacijske ekosustave”, veću koncentraciju vještina i talenata, više poduzetništva i bolju kvalitetu života⁽⁶⁾.

Napredak je vidljiv, ali problema i dalje ima. Prema [trećem istraživanju o LGBTIQ osobama](#) Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) iz 2023. više od trećine LGBTIQ osoba (37 %) **prijavilo je diskriminaciju** u 12 mjeseci koji su prethodili istraživanju, a najviše stope prijavile su transrodne žene (64 %), transrodni muškarci (63 %) i interseksualne osobe (56 %). Diskriminaciju je pojačalo i ubrzano širenje antirodnih i anti-LGBTIQ+ diskursa. [Istraživanja FRA-e](#) pokazuju da su LGBTIQ+ organizacije i borci za ljudska prava izloženi posebno neprijateljskim okruženjima, prijetnjama i napadima.

LGBTIQ+ osobe i dalje imaju manje mogućnosti zbog nejednakosti u zapošljavanju, zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju, pristupu stanovanju i uslugama. Diskriminacija koju su prijavili ispitanici u trećem istraživanju FRA-e najčešće se događa na radnom mjestu, u školi, u zdravstvenim ustanovama ili na javnim mjestima.

Diskriminacija dovodi do gospodarskih gubitaka: nedavna [studija OECD-a](#) pokazuje da godišnji gubici BDP-a u EU-u povezani s diskriminacijom na temelju seksualne orijentacije iznose do 89 milijuna EUR. U toj se studiji navodi da diskriminacija nadilazi gospodarsku sferu. Ona narušava socijalnu koheziju, oslabljuje povjerenje građana i narušava potporu demokratskim vrijednostima. Uključiva društva otpornija su i solidarnija, imaju snažnije institucije i višu razinu građanskog sudjelovanja.

U Komisijinu [izvješću o provedbi](#) Strategije o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025. iz 2024. izdvajaju se postignuća i aktualni problemi i potvrđuje važna uloga te strategije u promicanju prava LGBTIQ+ osoba, ali i naglašava potreba za više angažmana na razini EU-a.

Europski parlament pozvao je 2024. na donošenje nove, sveobuhvatnije strategije o ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba⁽⁷⁾. Osim toga, 2024. je **20 država članica potpisalo ministarsku izjavu** kojom se poziva na daljnje djelovanje i obvezuje na suradnju s Komisijom na obnovi strategije. Organizacije civilnog društva, s kojima je provedeno savjetovanje o

⁽⁶⁾ Open For Business (2025.), „[City Ratings 2025.](#)”.

⁽⁷⁾ [Rezolucija Europskog parlamenta od 8. veljače 2024. o provedbi Strategije EU-a o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025. \(2023/2082\(INI\)\).](#)

provedbi prethodne strategije o ravnopravnosti LGBTIQ osoba, istaknule su važnost kontinuiranog angažmana.

Ova nova strategija o ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba, kako je **najavljeno u [političkim smjernicama predsjednice von der Leyen za 2024.](#)**, okvir je rada Komisije na ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba za razdoblje 2026. – 2030. Temelji se na prvoj strategiji, njezinim ciljevima i ostvarenom napretku, što omogućava kontinuitet i otvara put daljnjem napretku.

Cilj je strategije potaknuti **zajednički angažman** na svim razinama upravljanja kako bi se zaštitila temeljna prava, jednakost i nediskriminacija, a te su vrijednosti sadržane u Povelji o temeljnim pravima i obvezujuće za sve države članice kao primarno pravo EU-a. Njome se utvrđuje i okvir koji zahtijeva aktivan angažman i suradnju Europskog parlamenta, Vijeća, država članica i civilnog društva kako bi se osigurala njezina uspješna provedba.

U provedbi ove strategije primijenit će se dvostruki pristup **ciljanih mjera** i pojačanog **uključivanja ravnopravnosti** u različita područja politike. I u njoj će se, kao i u prethodnoj, primjenjivati **intersekcionalnost** kao horizontalno načelo. Uzet će se u obzir kako seksualna orijentacija, rodni identitet / rodno izražavanje i spolna obilježja u kombinaciji s drugim osobnim obilježjima ili identitetima, kao što su spol, rasno ili etničko podrijetlo, religija ili uvjerenje, invaliditet i dob, oblikuju jedinstveno iskustvo diskriminacije. Time se dopunjuju postojeće i buduće inicijative EU-a za promicanje ravnopravnosti za sve⁽⁸⁾. Nadalje, u strategiji se uzima u obzir činjenica da geografska izolacija može dodatno otežati ionako osjetljivu situaciju.

U pripremi ove strategije Komisija je provela opsežno **savjetovanje**. To je uključivalo poziv na očitovanje, otvoreno javno savjetovanje i ciljana savjetovanja, koja su obuhvaćala posebne savjetodavne sastanke, s dionicima kao što su krovne organizacije koje se bave pitanjima LGBTIQ+ osoba, predstavnici država članica, socijalni partneri i međunarodne organizacije. Savjetodavne aktivnosti na Komisijinu portalu [„Iznesite svoje mišljenje”](#) privukle su velik interes ispitanika za tu temu.

STRATEŠKI CILJEVI

1. ZAŠTITA

LGBTIQ+ osobe i dalje se suočavaju s **nerazmjerno velikom količinom nasilja i mržnje**, a porast retorike usmjerene protiv tih osoba u EU-u i ostatku svijeta dodatno otežava njihov položaj. Takva retorika potiče strah, isključenost i društvenu fragmentiranost, što narušava temeljna prava i ugrožava temelje demokratskog društva. Suzbijanje i sprečavanje svih oblika nasilja, kao i suprotstavljanje govoru mržnje važni su za očuvanje zajedničkih vrijednosti EU-a kao što su jednakost, ljudsko dostojanstvo i poštovanje temeljnih prava za sve.

⁽⁸⁾ [Strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma, europski stup socijalnih prava, Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030., Strategija o pravima djeteta, Strategija za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života](#), Strategija za rodnu ravnopravnost 2026. – 2030. (planirana za prvo tromjesečje 2026.) i Strategija za borbu protiv rasizma 2026. – 2030. (planirana za četvrto tromjesečje 2025.).

1.1. Borba protiv štetne prakse

Konverzijska praksa „izrazito je štetna intervencija koja se oslanja na medicinski pogrešnu ideju da su LGBT[IQ+] osobe bolesne, pri čemu im se nanosi teška bol i patnja, a posljedica te prakse dugotrajno je psihičko i fizičko oštećenje”⁽⁹⁾. Prema trećem istraživanju FRA-e 24 % LGBTIQ osoba bilo je **podvrgnuto konverzijskoj praksi**, uključujući fizičko i seksualno nasilje, verbalno zlostavljanje i ponižavanje. Ta je brojka gotovo dvostruko veća kod transrodnih žena (47 %) i transrodnih muškaraca (48 %).

I transrodne, nebinarne i interseksualne osobe i dalje se suočavaju s teškim kršenjima svoje tjelesne autonomije⁽¹⁰⁾: neke države članice EU-a i dalje zahtijevaju kirurške ili medicinske intervencije za pravno priznavanje roda⁽¹¹⁾. Prema trećem istraživanju FRA-e o LGBTIQ osobama i [povezanom izvješću „Interseksualnost u EU-u”](#) 57 % interseksualnih ispitanika izjavilo je da oni ili njihovi roditelji nisu dali informirani pristanak na kirurške ili hormonske postupke, što je dovelo do trajne tjelesne i psihološke štete.

Kako bi pomogla državama članicama da zabrane konverzijsku praksu⁽¹²⁾, Komisija će objaviti **studiju** u kojoj će analizirati prirodu, raširenost i učinak te prakse na LGBTIQ+ osobe. Kako bi olakšala koordinirano djelovanje, Komisija će promicati i **strukturirani dijalog** o toj temi, posebno putem stručne skupine za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba u okviru Skupine na visokoj razini za nediskriminaciju, jednakost i raznolikost. Na temelju rezultata studije Komisija će poduzeti odgovarajuće mjere za borbu protiv prakse konverzije, a pritom će u prvom planu biti pružanje potpore državama članicama koje imaju glavnu ulogu u tom području. Komisija će se i dalje boriti protiv drugih štetnih praksi kao što su sakaćenje spolnih organa interseksualnih osoba i prisilna medikalizacija transrodnih osoba.

Komisija će oblikovati svoj pristup u borbi protiv konverzijske prakse uzimajući u obzir nedavnu [europsku građansku inicijativu](#) „Zabrana praksi konverzije u Europskoj uniji”⁽¹³⁾.

1.2. Jamčenje sigurnosti i suzbijanje mržnje prema LGBTIQ+ osobama

Uznemiravanje i nasilje nad LGBTIQ+ osobama potaknuto mržnjom i dalje je u porastu. U trećem istraživanju FRA-e o LGBTIQ osobama navodi se da je u 2023. čak 55 % LGBTIQ ispitanika doživjelo **uznemiravanje potaknuto mržnjom** u 12 mjeseci koji su prethodili istraživanju, što je 18 postotnih bodova više nego 2019. Zabilježen je i velik porast prijava fizičkih i seksualnih napada, osobito na transrodne, nebinarne i interseksualne osobe. Dionici

⁽⁹⁾ Neovisni stručnjak Ujedinjenih naroda za zaštitu od nasilja i diskriminacije na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta, [Practices of so-called „conversion therapy”](#), 1. svibnja 2020.

⁽¹⁰⁾ [Pravno priznavanje roda u EU-u: iskustva transrodnih osoba u postizanju pune ravnopravnosti](#), Ured za publikacije Europske unije, 2020.; [Međunarodna udruga lezbijki, homoseksualaca, biseksualaca, transrodnih i interseksualnih osoba \(ILGA Europe\). Karta duginih boja 2025.](#)

⁽¹¹⁾ U strategiji se koristi izraz pravno priznavanje roda jer je uobičajen u političkim i akademskim tekstovima, ne dovodeći u pitanje druge izraze koje koristi Sud Europske unije. U predmetu C-4/23, *Mirin*, 4.10.2024., EU:C:2024:845, Sud koristi izraz „promjena rodnog identiteta” za upućivanje na postupke pravne promjene roda na nacionalnoj razini, a izraz „priznavanje (...) promjene (...) rodnog identiteta” koju je on zakonito ostvario u drugoj državi članici” za upućivanje na prekogranične situacije, odnosno priznavanje u državi članici pravne promjene roda ostvarene u drugoj državi članici.

⁽¹²⁾ [Služba Europskog parlamenta za istraživanja](#): osam država članica već je zabranilo konverzijsku praksu.

⁽¹³⁾ Izjave o potpori toj inicijativi uspješno su provjerene pa se očekuje da će inicijativa biti podnesena Komisiji na razmatranje.

s kojima je provedeno savjetovanje o toj strategiji posebno su istaknuli da je hitno potrebno reagirati na te stalno prisutne probleme.

Na razini EU-a postojeći pravni okvir predviđen Okvirnom odlukom Vijeća o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije i [Direktivom o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji](#) obuhvaća samo kaznena djela mržnje motivirana rasizmom ili ksenofobijom, odnosno poticanje na nasilje ili mržnju na internetu na temelju roda⁽¹⁴⁾. Još ne postoji zakonodavstvo kojim bi se zajamčila kaznenopravna zaštita od kaznenih djela motiviranih seksualnom orijentacijom i/ili rodnim identitetom. Stoga je pravni okvir u državama članicama fragmentiran i nedosljedan⁽¹⁵⁾.

Komisija je 2021. predložila da Vijeće uključi **govor mržnje i zločine iz mržnje na popis „područja kriminaliteta u EU-u”** u skladu s člankom 83. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)⁽¹⁶⁾. Takva bi odluka Vijeća pružila pravnu osnovu za sekundarno zakonodavstvo kojim se usklađuju kaznenopravne definicije kaznenih djela mržnje na temelju razloga koji trenutačno nisu predviđeni relevantnim pravom EU-a.

Budući da nema pomaka u donošenju takve odluke Vijeća, Komisija razmatra **zakonodavnu inicijativu** utemeljenu na postojećim područjima kriminaliteta obuhvaćenima člankom 83. stavkom 1. UFEU-a kako bi se **uskladila definicija kaznenih djela mržnje počinjenih na internetu**. Među glavnim preporukama sudionika [europskog panela građana i građanki 2024. o suzbijanju mržnje u društvu](#) bilo je oblikovanje sveobuhvatne definicije kaznenih djela mržnje na razini EU-a. Komisija i dalje kontinuirano poduzima mjere na temelju tih preporuka.

Kako bi se stručnjacima za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnim djelatnicima pomoglo u prepoznavanju LGBTIQ+ fobije kod kaznenih djela koja se smatraju zločinima iz mržnje, Komisija će u okviru svoje [Skupine EU-a na visokoj razini za suzbijanje govora iz mržnje i zločina iz mržnje](#) i dalje pomagati državama članicama da **poboljšaju evidentiranje zločina iz mržnje i povećaju potporu žrtvama**. To će se provoditi u suradnji s agencijama EU-a i međunarodnim organizacijama (npr. FRA-om, Vijećem Europe i Uredom za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR)⁽¹⁷⁾). Komisija će i dalje podupirati i **osposobljavanje policijskih tijela** o LGBTIQ+ fobiji kod zločina iz mržnje i o nediskriminaciji⁽¹⁸⁾.

Osim toga, Komisija i dalje putem relevantnih instrumenata EU-a za financiranje intenzivno **podupire organizacije civilnog društva** i projekte za suzbijanje mržnje i diskriminacije prema LGBTIQ+ osobama. Ti instrumenti uključuju program Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti (CERV) tijekom aktualnog višegodišnjeg financijskog okvira, nakon kojeg bi trebao uslijediti predloženi [program AgoraEU](#), koji je trenutačno u zakonodavnom postupku, za sljedeći višegodišnji financijski okvir.

Komisija će i dalje promicati sigurno okruženje za LGBTIQ+ osobe koje su žrtve kaznenih djela i žele ih prijaviti u okviru sljedeće **strategije EU-a za prava žrtava**. Komisija podupire

⁽¹⁴⁾ Vidjeti detalje u odjeljku 1.3.

⁽¹⁵⁾ [Studija za potporu pripremi inicijative Europske komisije za proširenje popisa područja kriminaliteta u EU-u](#), 2021.

⁽¹⁶⁾ [Komunikacija „Uključivija Europa koja štiti: proširenje popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje”](#), COM/2021/777 final.

⁽¹⁷⁾ Ured OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava.

⁽¹⁸⁾ Vidjeti inicijative koje je predložila mreža [Facing Facts](#).

i Parlament i Vijeće u donošenju revidirane [Direktive o pravima žrtava](#), čiji je cilj jačanje prava svih žrtava kaznenih djela, uključujući zločine iz mržnje prema LGBTIQ+ osobama.

Kako bi se pravo EU-a o nediskriminaciji i temeljnim pravima pravilno i djelotvorno primjenjivalo, Komisija će aktivno podupirati pravosudnu izobrazbu o toj temi u okviru svoje **Strategije za pravosudnu izobrazbu za razdoblje 2025. – 2030.** Nadalje, Komisija osigurava financijska sredstva u okviru **programa Pravosuđe** s ciljem da se svima olakša djelotvoran i nediskriminirajući pristup pravosuđu. To uključuje promicanje djelotvornih građanskih i kaznenih postupaka radom na dosljednoj i usklađenoj primjeni prava Unije i promicanju i podupiranju prava žrtava kaznenih djela, u skladu s prioritetima utvrđenima u [Strategiji EU-a za prava žrtava](#) za razdoblje 2020. – 2025.

U **Direktivi o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji** potvrđuje se da su osobe pogođene intersekcijskom diskriminacijom, uključujući LGBTI osobe, izložene povećanom riziku od rodno uvjetovanog nasilja, a od država članica zahtijeva se da poduzmu preventivne mjere i pruže posebnu potporu tim žrtvama. Osim toga, počinjenje kaznenog djela s ciljem kažnjavanja žrtve zbog njezine seksualne orijentacije smatra se otegotnom okolnošću.

Kako bi pomogla državama članicama u pravilnom prenošenju Direktive, Komisija će posebno uzeti u obzir poteškoće žrtava intersekcijske diskriminacije, uključujući žrtve koje su LGBTI osobe. Komisija će olakšati razmjenu dobre prakse među državama članicama o toj temi u okviru **Mreže EU-a za sprečavanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji**.

Komisija će u suradnji s državama članicama⁽¹⁹⁾ doprinositi provedbi [Kodeksa postupanja za suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja u području istraživanja i inovacija](#), sastavljenog u okviru **Programa politike Europskog istraživačkog prostora (EIP) za razdoblje 2022. – 2024.**⁽²⁰⁾, koji uključuje intersekcijski pristup. Komisija će financirati i istraživanja u okviru programa [Obzor Europa](#) o dezinformacijama, rodno uvjetovanom nasilju, zločinima iz mržnje i govoru mržnje, uzimajući u obzir posebne potrebe osoba u ranjivom položaju, kao što su LGBTIQ+ osobe. Predsjednica von der Leyen u svojem je govoru o stanju Unije 2025. naglasila da „znanost nema putovnicu, rod, etničku pripadnost ni političku boju”, a to je i važno načelo inicijative [„Odaberi Europu”](#).

Mlade LGBTIQ+ osobe⁽²¹⁾ često su izložene višestrukim oblicima diskriminacije, predrasudama i zločinima iz mržnje te osobito seksualnom zlostavljanju⁽²²⁾. Kako bi se sva djeca⁽²³⁾ zaštitila od seksualnog zlostavljanja, Komisija će poduprijeti suzakonodavce u donošenju **dvaju zakonodavnih prijedloga**⁽²⁴⁾.

Nadalje, [Preporuka Komisije o integriranim sustavima za zaštitu djece](#) jača angažman EU-a u pogledu nulte tolerancije na nasilje. Potiče države članice da osiguraju da sva djeca, u svojoj

⁽¹⁹⁾ [Zaključci Vijeća o novom europskom istraživačkom prostoru](#), (SL C 374, 22.11.2021., str. 1.).

⁽²⁰⁾ Europska komisija, [Program politike Europskog istraživačkog prostora – Pregled mjera za razdoblje 2022. – 2024.](#), Ured za publikacije, 2021.

⁽²¹⁾ Ne postoji jedinstvena definicija mladih na razini EU-a, ali općenito i za potrebe prikupljanja podataka mladima se smatraju osobe u dobi od 15 do 29 godina, [Pregled – Djeca i mladi – Eurostat](#).

⁽²²⁾ Vidjeti Smith, John i Anna Brown. *Child sexual abuse/exploitation and LGBTIQ+ children: Context, links, vulnerabilities, gaps, challenges and priorities*. *Child Abuse & Neglect*, 2024., doi.org/10.1016/j.chipro.2024.100001.

⁽²³⁾ Prema [Konvenciji UN-a o pravima djeteta](#) dijete je svaka osoba mlađa od 18 godina.

⁽²⁴⁾ [COM\(2022\) 209 final](#) i [COM\(2024\) 60 final](#).

svojoj raznolikosti, mogu uživati ista prava na pristup i zaštitu na cijelom njihovu državnom području. Potrebno je osigurati zaštitu, potporu i jačanje položaja sve djece promicanjem uključivih, koordiniranih i sustavnih pristupa u nacionalnim sustavima za zaštitu djece i reagiranjem na specifične ranjivosti.

Komisija se u okviru svojih nadležnosti zalaže za kontinuiranu obranu i poštovanje **prava na mirno okupljanje**, koje je sadržano je u Povelji o temeljnim pravima. Povorke ponosa i druga događanja u zajednici važan su izraz vidljivosti i identiteta LGBTIQ+ osoba u cijeloj Europi. Međutim, u nekim državama članicama EU-a bilo je ozbiljnih pokušaja da se to pravo ograniči. Napadi i uznemiravanje sudionika i dalje su ozbiljan problem u nekoliko država članica⁽²⁵⁾ i ugrožavaju njihovu sigurnost i mogućnost slobodnog izražavanja na javnim mjestima.

U okviru Komunikacije **„ProtectEU: europska strategija unutarnje sigurnosti”**, kojom se države članice podupiru u jamčenju javne sigurnosti, ojačat će se savjetodavni program EU-a za sigurnosnu zaštitu. U okviru tog programa će se na zahtjev država članica provesti procjene sigurnosnih slabih točaka visokorizičnih događanja, uključujući povorke ponosa, a financirat će se sredstvima iz Fonda za unutarnju sigurnost. Komisija će se baviti i problemom ekstremizma s obilježjima LGBTIQ+ fobije u predstojećoj **agendi EU-a za sprečavanje i borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma**.

Krize nerazmjerno pogađaju skupine u ranjivom položaju ili skupine suočene s diskriminacijom ili socijalnom isključenošću. **Strategija za Uniju pripravnosti**, u kojoj je nejednakost posebno istaknuta kao čimbenik rizika za pripravnost, usmjerena je na poticanje kulture uključive pripravnosti tako da nitko ne bude zapostavljen. Uključivanje pitanja jednakosti važno je za osiguravanje aktivnog sudjelovanja svih građana i zajednica u pripravnosti i odgovoru na krizu.

Procjenjuje se da je u Drugom svjetskom ratu i progonu koji su provodili nacisti i njihovi suradnici 50 000 homoseksualnih i biseksualnih muškaraca podvrgnuto „ozbiljnim zatvorskim kaznama u brutalnim uvjetima”, a oko 10 000 – 15 000 ih je poslano u koncentracijske logore⁽²⁶⁾. Mnogi su ubijeni, a iskustva preživjelih desetljećima nisu uvažavana. S obzirom na to da su uzroci progona LGBTIQ+ osoba duboko ukorijenjeni u europsku povijest, Komisija se obvezala na očuvanje **sjećanja** kao sastavni dio promicanja ravnopravnosti i sprečavanja budućih zločina. U tu će se svrhu projekti moći financirati putem relevantnih instrumenata financiranja sredstvima EU-a, kao što je program Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti. Komisija će podupirati i sudjelovati u događanjima na visokoj razini posvećenima obilježavanju sjećanja na progon LGBTIQ+ osoba.

⁽²⁵⁾ Prema [Godišnjem pregledu udruge ILGA Europe 2025](#), napadi na LGBTI povorke ponosa sve su češći.

⁽²⁶⁾ [Holocaust Memorial Day Trust – Gay people](#).

1.3. Borba protiv mržnje i diskriminacije na internetu

Internet nudi brojne mogućnosti LGBTIQ+ osobama, posebno mladima i osobama iz konzervativnijih okruženja. Društveni mediji i digitalne platforme važni su prostori za samoizražavanje, identitet i stvaranje osjećaja zajedništva. Ti alati omogućuju da se čuje glas LGBTIQ+ osoba, **grade mreže potpore i mobilizira javnost u borbi za jednaka prava.**

Međutim, **govor mržnje** i uznemiravanje na internetu stvaraju neprijateljsko digitalno okruženje za LGBTIQ+ osobe, što utječe na njihovu sigurnost, dobrobit i slobodu izražavanja te doprinosi ozračju straha i isključenosti. Tome u prilog govori i treće istraživanje FRA-e o LGBTIQ osobama: 63 % ih je izjavilo da se na internetu često ili uvijek susreću sa sadržajem koji potiče mržnju i poziva na nasilje nad njima. Nadalje, LGBTIQ+ osobe i žene sve su više meta antirodno diskursa na internetu, često u okviru **inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama i kampanja dezinformiranja**. Strani akteri raspolažu sve većim financijskim sredstvima i manipuliraju informacijama kako bi utjecali na javno mnijenje, poticali polarizaciju i uplitali se u demokratske procese u EU-u i svijetu. Takvim se radnjama izravno ugrožavaju temeljne vrijednosti EU-a, a to su jednakost, poštovanje ljudskog dostojanstva i nediskriminacija.

Direktivom o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji prvi se put kriminalizira poticanje na nasilje ili mržnju na internetu na temelju roda. Njezinim prenošenjem u propise država članica⁽²⁷⁾ osigurat će se zajednička zaštita od rodno uvjetovanog govora mržnje na internetu u EU-u. Tom se direktivom kriminaliziraju i najrašireniji oblici rodno uvjetovanog nasilja na internetu, odnosno dijeljenje intimnih ili manipuliranih materijala bez pristanka te uhođenje i uznemiravanje na internetu.

Aktom o digitalnim uslugama utvrđuje se da su pružatelji usluge smještaja informacija na poslužitelju obvezni riješiti problem nezakonitog sadržaja, uključujući poticanje na mržnju ili diskriminaciju, među ostalim prema LGBTIQ+ osobama. Osim toga, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i internetskih tražilica obvezni su procijeniti i ublažiti sistemske rizike koji proizlaze iz njihovih usluga, uključujući učinak na prava na ljudsko dostojanstvo i nediskriminaciju, negativne učinke povezane s rodno uvjetovanim nasiljem i ozbiljne negativne posljedice za fizičku i mentalnu dobrobit osobe. Komisija će u suradnji s nadležnim nacionalnim tijelima i dalje provoditi tu uredbu.

U siječnju 2025. Komisija i Europski odbor za digitalne usluge pozitivno su ocijenili revidirani **Kodeks postupanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu+** („Kodeks postupanja+”) i uključili ga u okvir Akta o digitalnim uslugama, čime su odgovorili i na preporuke **europskog panela građana i građanki o suzbijanju mržnje u društvu**.

Platforme koje potpišu Kodeks postupanja+ obvezuju se na suradnju s industrijom i sudjelovanje u forumima s više dionika kako bi se poboljšala prevencija nezakonitog govora mržnje, među ostalim protiv LGBTIQ+ osoba. Komisija će pratiti provedbu Kodeksa postupanja+, olakšavati njegovo redovito preispitivanje i prilagodbu te podupirati platforme,

⁽²⁷⁾ Direktiva se ne primjenjuje na Dansku u skladu sa stajalištem Danske utvrđenim u Protokolu br. 22 priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije.

među ostalim putem **internetske platforme znanja** na kojoj su dostupni relevantni resursi o nezakonitom govoru mržnje na internetu.

Komisija pozorno prati i provedbu revidirane [Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama](#) u državama članicama. Tom se direktivom jača zaštita od sadržaja kojim se potiče mržnja ili nasilje i zabranjuje se diskriminirajuća komercijalna audiovizualna komunikacija, među ostalim na temelju spola ili seksualne orijentacije.

Zlostavljanje na internetu i drugi oblici nasilja koje omogućuje tehnologija sve su ozbiljniji problem koji nerazmjerno često pogađa mlade LGBTIQ+ osobe⁽²⁸⁾. Cilj Komisijina predstojećeg **Aksijskog plana za borbu protiv zlostavljanja na internetu** bit će sprečavanje zlostavljanja na internetu, među ostalim mladih LGBTIQ+ osoba. Komisija će provesti i **istraživanje na razini EU-a o učincima društvenih medija na dobrobit**, prije svega mladih, uključujući mlade LGBTIQ+ osobe.

1.4. Zaštita tražitelja međunarodne zaštite i migranata koji su LGBTIQ+ osobe

Tražitelji azila koji su LGBTIQ+ osobe suočavaju se s intersekcijskim i dodatnim rizicima na putu i/ili pri dolasku u EU, a mogu imati i drukčije potrebe od drugih tražitelja azila. Prema trećem istraživanju FRA-e o LGBTIQ osobama 54 % LGBTIQ osoba koje su **tražitelji azila ili izbjeglice** doživjelo je diskriminaciju u godini koja je prethodila istraživanju (znatno više od prosjeka, koji je 37 % među svim LGBTIQ ispitanicima). Oni su izloženi i posebnom riziku od uznemiravanja i nasilja, uskraćivanja pravne pomoći ili posebne zdravstvene zaštite, kao što je hormonska terapija⁽²⁹⁾.

[Paktom o migracijama i azilu](#) ojačane su zaštitne mjere i jamstva za ranjive tražitelje međunarodne zaštite, uključujući LGBTIQ+ osobe. Prema [istraživanju FRA-e „Being Black in the EU”](#) provedenom među osobama afričkog podrijetla osobe koje se same identificiraju kao manjina, među ostalim na temelju seksualne orijentacije, rodnog identiteta/izražavanja ili spolnih obilježja, češće doživljavaju diskriminaciju. Dodatne osnove za diskriminaciju, kao što su prepreke povezane s invaliditetom, mogu povećati ranjivost tih pojedinaca.

Komisija će nastaviti graditi sinergije s [Aksijskim planom za integraciju i uključivanje za razdoblje 2021. – 2027.](#), u kojem se uzimaju u obzir višestruke i intersekcijske poteškoće s kojima se suočavaju LGBTIQ migranti. Osim toga, Komisija će nastaviti otklanjati poteškoće s kojima se suočavaju rasizirane LGBTIQ+ osobe u okviru **Strateškog okvira EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma** i predstojeće **Strategije za borbu protiv rasizma za razdoblje 2026. – 2030.**

⁽²⁸⁾ Vidjeti [studiju](#) Međunarodne studentske organizacije i organizacije mladih lezbijki, homoseksualaca te biseksualnih, transrodnih, *queer* i interseksualnih osoba (IGLYO).

⁽²⁹⁾ Vidjeti UNCHR, [Zaštita LGBTIQ+ osoba u situacijama prisilne migracije: Pregled stanja napretka UNHCR-a od okruglog stola 2021.](#), lipanj 2023.

Komisija surađuje s **Agencijom EU-a za azil (EUAA)**, **Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex)** i državama članicama kako bi osmislila alate za ranu identifikaciju ranjivih tražitelja azila i pružila im potporu⁽³⁰⁾. U okviru **Fonda za azil i migracije i Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI)** ili bilo kojeg instrumenta koji ga naslijedi, Komisija namjerava nastaviti financirati inicijative kako bi osigurala zaštitne mjere za tražitelje azila i ranjive tražitelje azila, uključujući dostatnu potporu LGBTIQ+ osobama među njima.

Najvažnije aktivnosti Europske komisije

- ✓ Borba protiv prakse konverzije na temelju rezultata posebne studije, uzimajući u obzir povezanu europsku građansku inicijativu o toj temi
- ✓ Razmatranje pravnih opcija za jačanje kaznenopravnog okvira za borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje u okviru postojećih odredbi Ugovora
- ✓ Praćenje provedbe Kodeksa postupanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu+ i uspostava internetske platforme znanja na kojoj su dostupni relevantni resursi o nezakonitom govoru mržnje na internetu
- ✓ Donošenje Akcijskog plana za borbu protiv zlostavljanja na internetu do 2026.

2. BOLJI POLOŽAJ

Zahvaljujući zakonodavnom i političkom napretku posljednjih desetljeća društva su postala sve uključivija, pa tako i za LGBTIQ+ osobe. Treće istraživanje FRA-e o LGBTIQ osobama pokazuje da **LGBTIQ+ osobe otvorenije izražavaju** svoju seksualnu orijentaciju, rodni identitet ili spolna obilježja u svojem društvenom okruženju (52 % ispitanika, 6 postotnih bodova više nego 2019.), a taj je trend posebno očit kod transrodnih i interseksualnih osoba.

Pristup zapošljavanju, zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju i drugim javnim uslugama za LGBTIQ+ osobe, među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima, omogućuje im da iskoriste svoj potencijal i u potpunosti doprinose svojim zajednicama i gospodarstvu. Promicanjem uključivosti jača se socijalna kohezija i potiču inovacije, produktivnost i globalna konkurentnost EU-a. Tom se strategijom ponovno potvrđuje angažman Komisije na promicanju **slobodnog i ravnopravnog sudjelovanja LGBTIQ+ osoba** u svim područjima života i pri kretanju među državama članicama.

2.1 Postavljanje temelja za jačanje položaja LGBTIQ+ osoba

Promicanje **uključivosti od rane dobi** iznimno je važno za dobrobit i razvoj LGBTIQ+ osoba. Uključiva i poticajna okruženja pomažu mladima u izgradnji povjerenja, otpornosti i pozitivnog osjećaja identiteta te potiču empatiju i poštovanje među svima. Djeca koja odrastaju u okruženjima u kojima se na raznolikost gleda kao na prednost imaju veće izgleda da će napredovati u akademskom, društvenom i emocionalnom smislu, kao i da će te uključive vrijednosti zadržati u odrasloj dobi i prenijeti ih na buduće generacije.

⁽³⁰⁾ [Proizvodi EUAA-a \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-articles/2021/07/13/Pages/Proizvodi-EUAA-a-(europa.eu).aspx).

Međutim, kako je već navedeno u [Strategiji o ravnopravnosti LGBTIQ osoba za razdoblje 2020. – 2025.](#), djeca iz duginih obitelji i mlade LGBTIQ+ osobe često se od rane dobi suočavaju sa stigmatizacijom i diskriminacijom. Prema trećem istraživanju FRA-e dvije trećine LGBTIQ osoba (67 %) navelo je da su tijekom školovanja bile zlostavljane, ismijavane, zadirkivane, vrijeđane ili trpjele prijetnje. Ti incidenti mogu imati dugoročne posljedice.

Komisija će i dalje olakšavati razmjenu dobrih primjera sigurnog i uključivog obrazovanja za sve među državama članicama i stručnjacima u okviru **radnih skupina za strateški okvir za europski prostor obrazovanja**. Ta je mjera uvedena zbog važnosti koju su dionici pridavali obrazovanju tijekom savjetovanja o strategiji.

Te su mjere dodatno ojačane [Strategijom EU-a o pravima djeteta](#) i u okviru Mreže EU-a za prava djece. Preporuka o razvoju i jačanju integriranih sustava za zaštitu djece u najboljem interesu djeteta iz 2024. potiče multidisciplinarni pristup zaštiti djece. Podupire države članice u razvoju i jačanju njihovih sustava za zaštitu djece u skladu s potrebama djece i u njihovu najboljem interesu. Osim toga, **Platforma EU-a za sudjelovanje djece** uključiv je prostor u kojem djeca EU-a mogu razgovarati s oblikovateljima politika o temama koje su im važne.

Kako bi promicala sigurne prostore za sve, Komisija će se nadovezati i na inicijativu [novog europskog Bauhausa](#), koja povezuje održivost, uključivost i estetiku. Poticanjem uključivog dizajna u javnim prostorima, školama i zajednicama novi europski Bauhaus može doprinijeti smanjenju stigmatizacije, povećanju vidljivosti i stvaranju okruženja u kojima se LGBTIQ+ osobe osjećaju uključeno, sigurno i poštovano.

Komisija će nastaviti surađivati s organizacijama mladih koje se zalažu za prava mladih LGBTIQ+ osoba u okviru [skupine dionika EU-a za mlade](#). Prioritet je mladima osigurati uključive mogućnosti za profesionalni i osobni razvoj. Komisija će primjenjivati relevantne instrumente potrošnje EU-a, kao što su programi **Erasmus+** i **Europske snage solidarnosti**, kako bi i dalje uklanjala prepreke povezane s diskriminacijom u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta⁽³¹⁾.

Prema trećem istraživanju FRA-e o LGBTIQ osobama 14 % ih je prijavilo da su ih diskriminirali zdravstveni radnici. To može dovesti do nejednakosti u prevenciji, dijagnozi i liječenju jer mnogi iz straha od neprijateljske reakcije ne traže medicinsku pomoć. Kako bi ublažila te zdravstvene nejednakosti, Komisija će nastaviti informirati građane, prenositi informacije i olakšavati razmjenu znanja, među ostalim putem [Platforme za zdravstvenu politiku EU-a](#), [Portala najbolje prakse EU-a za javno zdravlje](#) i podupiranjem istraživačkih projekata o boljem pristupu uslugama zdravstvene zaštite i skrbi u okviru programa **Obzor Europa**. Kako bi se zdravstveni radnici informirali o pitanjima LGBTIQ+ osoba, Komisija je državama članicama stavila na raspolaganje materijale za osposobljavanje iz [projekta HEALTH4LGBTI](#).

⁽³¹⁾ [Provedbena odluka Komisije \(EU\) 2021/1877 od 22. listopada 2021. o okviru za mjere uključivanja u programima Erasmus+ i Europske snage solidarnosti 2021. – 2027.](#) (SL L 378, 26.10.2021., str. 15.).

Komisija će i dalje posebno voditi računa o osobama koje se suočavaju s intersekcijskim ranjivostima i zdravstvenim nejednakostima u preventivnoj skrbi. Kad je riječ o nadzoru raka, potrebe osoba u ranjivom položaju, uključujući LGBTIQ+ osobe, i dalje će se ispunjavati provedbom [Europskog plana za borbu protiv raka](#), a u [Europskom registru nejednakosti u području raka](#) utvrdit će se trendovi i nejednakosti u prevenciji raka i skrbi za oboljele od raka. Na primjer, stope raka povezane s humanim papilomavirusom (HPV) i hepatitisom B (HBV) posebno su visoke među LGBTIQ+ osobama⁽³²⁾. Komisija će podupirati jačanje i provedbu **kampanja za informiranje građana utemeljenih na dokazima o važnosti cijepljenja protiv HPV-a i HBV-a kao djelotvornog sredstva prevencije raka**. Te će kampanje uključiti LGBTIQ+ osobe i prema potrebi uzimati u obzir rodne posebnosti.

Osim toga, Komisija će i dalje podupirati **globalne strategije zdravstvenog sektora Svjetske zdravstvene organizacije (SZO)** u području HIV-a i povezanih koinfekcija, virusnog hepatitisa i spolno prenosivih infekcija. Surađivat će i s forumom civilnog društva HERA-e, osnovanim u okviru Tijela za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA), kako bi se u okviru [Strategije EU-a za medicinske protumjere](#) utvrdile sustavne prepreke koje osobama u ranjivom položaju, uključujući LGBTIQ+ osobe, onemogućuju pristup cjepivima, liječenju i dijagnostici.

I **mentalno zdravlje** jedno je od kritičnih područja u kojem se LGBTIQ+ osobe suočavaju s povećanim rizicima. LGBTIQ+ osobe s invaliditetom posebno su izložene povećanom riziku od nasilja, uznemiravanja i posljedičnih problema s mentalnim zdravljem: prema trećem istraživanju FRA-e čak 66 % LGBTIQ osoba s invaliditetom navodi da je u godini koja je prethodila istraživanju razmišljalo o samoubojstvu.

U okviru [Komunikacije o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju](#) i Paketa potpore EU-a za borbu protiv stigmatizacije i diskriminacije Komisija će i dalje posvećivati posebnu pozornost osobama u ranjivom položaju⁽³³⁾. Stvorit će se i sinergije sa [Strategijom o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.](#) i promicati razmjena dobre prakse u tom području putem Platforme za pitanja invaliditeta.

Komisija će i dalje promicati raznolikost i uključivost u okviru programa [Kreativna Europa](#) (nakon kojeg bi trebao uslijediti predloženi program AgoraEU za razdoblje 2028. – 2034., koji je trenutačno u zakonodavnom postupku).

Komisija će i dalje promicati inicijative koje se bave ulogom sporta u promicanju jednakosti i raznolikosti, dodjeljivati [nagrade EU-a za sport #BeActive](#) i provoditi aktivnosti informiranja građana tijekom [Europskog tjedna sporta](#) i u kontekstu godišnjeg Sportskog foruma EU-a. Promicat će i razmjenu dobrih primjera iz prakse među državama članicama o osiguravanju jednakog pristupa sportu.

U okviru **Skupine za otvorenu metodu koordinacije za borbu protiv govora mržnje u sportu**, osnovane na temelju [Plana rada EU-a u području sporta za razdoblje 2024. – 2027.](#),

⁽³²⁾ Vidjeti, Ghobad, i dr., *The prevalence of hepatitis C and hepatitis B in lesbian, gay, bisexual and transgender populations: a systematic review and meta-analysis*. European Journal of Medical Research, sv. 27, 2022., <https://doi.org/10.1186/s40001-022-00677-0> i Sherry, Alexander D., i dr., *Overall Survival and Quality-of-Life Superiority in Modern Phase 3 Oncology Trials: A Meta-Epidemiological Analysis*. JAMA Oncology, sv. 11, br. 7, 2025., str. 718–724, <https://doi.org/10.1001/jamaoncol.2025.1002>.

⁽³³⁾ [Mentalno zdravlje \(europa.eu\)](#).

Komisija će državama članicama i dionicima osigurati forum za razmjenu prakse i pripremu preporuka o sportu kao sigurnom i uključivom prostoru za sve i borbi protiv govora mržnje u sportu, među ostalim usmjerenog protiv LGBTIQ+ osoba.

U području prometa Komisija će i dalje voditi računa o raznolikosti, jednakosti i uključivosti putem mreže [Ambasadori za raznolikost u području prometa \(#DiversityInTransport\)](#) i osiguravati uključivost politika.

Umjetna inteligencija brzo mijenja tehnološko okruženje i ima golem potencijal za poboljšanje života i korjenitu promjenu industrija. Međutim, taj potencijal sa sobom nosi i neke rizike, posebno od pojačavanja postojećih predrasuda⁽³⁴⁾. Zbog toga se [Aktom o umjetnoj inteligenciji](#) zabranjuje da sustavi umjetne inteligencije koji kategoriziraju osobe na temelju njihovih biometrijskih podataka donose zaključke o njihovoj seksualnoj orijentaciji ili nanose štetu korisnicima manipuliranjem, obmanom ili iskorištavanjem njihovih ranjivosti.

Osim toga, dobavljači visokorizičnih UI sustava prije njihova uvođenja ili upotrebe moraju razmotriti rizike za temeljna prava, uključujući nediskriminaciju. U provedbi tih pravila Komisija će voditi računa o diskriminaciji na različitim osnovama, uključujući seksualnu orijentaciju, rodni identitet/izražavanje ili spolna obilježja. Kako bi potaknula informirano donošenje politika, Komisija će državama članicama i drugim dionicima osigurati i **platformu za raspravu o podacima o ravnopravnosti i umjetnoj inteligenciji**.

Komisija planira predstaviti i **Plan za budućnost digitalnog obrazovanja i vještina do 2030.** u okviru [Unije vještina](#). Plan predviđa uspostavu okvira pismenosti u području umjetne inteligencije u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju. Obrazovanjem o digitalnoj pismenosti intenzivirao bi se rad na suzbijanju dezinformacija i pogrešnih informacija, postizanju internetske sigurnosti i digitalne dobrobiti te suzbijanjem stereotipa od rane dobi.

Prema trećem istraživanju FRA-e lezbijke (42 %) i transrodne žene (64 %) prijavile su najviše stope diskriminacije na temelju seksualne orijentacije odnosno rodnog identiteta. LGBTIQ+ žene mogu biti diskriminirane i kao žene i kao LGBTIQ+ osobe. U novoj strategiji za LGBTIQ+ osobe ta će se interseksijska perspektiva uzeti u obzir. Aktivnosti i mjere predloženi u predstojećoj **Strategiji za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2026. – 2030.** primjenjivat će se na žene i djevojčice u svoj njihovoj raznolikosti.

2.2 Jačanje položaja LGBTIQ+ osoba zapošljavanjem i socijalnim uključivanjem

Raznolikost i uključivost potiču inovacije i **jačaju konkurentnost Europe**. Uključiva radna mjesta koja podupiru LGBTIQ+ osobe imaju koristi od veće raznolikosti perspektiva, kreativnosti i sposobnosti rješavanja problema. Treće istraživanje FRA-e o LGBTIQ osobama pokazuje smanjenje ukupne diskriminacije pri zapošljavanju (18 % ispitanika, 3 postotna boda manje nego 2019.), među ostalim pri traženju posla (9 % ispitanika, 1 postotni bod manje).

⁽³⁴⁾ Agencija EU-a za temeljna prava (FRA), [Bias in algorithms – Artificial intelligence and discrimination](#) (Pristranost u algoritmima – Umjetna inteligencija i diskriminacija), Ured za publikacije Europske unije, 2022.

Nadalje, pokazalo se da tražitelji zaposlenja cijene politike raznolikosti i uključivosti pri traženju posla, zbog čega one postaju važne u privlačenju i zadržavanju talenata⁽³⁵⁾.

[Direktivom o jednakosti pri zapošljavanju](#) u pravo EU-a uključeno je, među ostalim, pravo na rad bez diskriminacije i uznemiravanja na temelju spolne orijentacije. Komisija će i dalje osiguravati strogu primjenu te direktive, a 2026. objavit će izvješće o njezinoj primjeni. Na temelju [Studije o sankcijama za diskriminaciju](#) Komisija razmatra poduzimanje daljnjih koraka kako bi pomogla državama članicama da sankcije donesene u skladu s nacionalnim pravom na temelju Direktive o jednakosti pri zapošljavanju budu djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. U [Direktivi o transparentnosti plaća](#) pojašnjava se da pojam diskriminacije uključuje intersekcijsku diskriminaciju, čime se jača pravo na jednaku plaću u slučajevima kad diskriminaciju na temelju spola dodatno povećava, na primjer, diskriminacija na temelju seksualne orijentacije.

[Europska mreža pravnih stručnjaka za rodnu ravnopravnost i nediskriminaciju](#) namjerava objaviti i **akademsko izvješće o sudskoj praksi Suda EU-a o pravima LGBTIQ osoba**. U tom će se izvješću analizirati trendovi u tom području u zadnjih 30 godina.

Komisija će svim mogućim sredstvima nastaviti podupirati predsjedništva Vijeća i države članice kako bi se postigla potrebna jednoglasnost o [prijedlogu Direktive o jednakom postupanju](#). Taj je prijedlog temelj za postizanje Komisijina prioriteta izgradnje Unije ravnopravnosti kojim se nastoje nadoknaditi veliki nedostaci u zakonodavstvu EU-a o nediskriminaciji. Njime bi se zaštita od diskriminacije na temelju seksualne orijentacije proširila, među ostalim, na područja izvan zapošljavanja, kao što su socijalna zaštita, obrazovanje i stanovanje.

Kako bi **tijela za jednakost** mogla djelotvorno doprinositi provedbi direktiva EU-a o jednakosti, Komisija će osigurati ispravno i potpuno prenošenje direktiva [2024/1500](#) i [2024/1499](#). Cilj je tih direktiva osigurati neovisnost, ovlasti i resurse tijela za jednakost tako da se od država članica traži da osiguraju da tijela za jednakost imaju mogućnost pomoći žrtvama i da prošire njihove ovlasti na diskriminaciju na temelju seksualne orijentacije pri zapošljavanju. Njima se jača i zaštita žrtava diskriminacije zbog prilagodbe spola⁽³⁶⁾ ako je takva diskriminacija priznata pravom EU-a. Komisija će 2026. donijeti provedbeni akt kojim se utvrđuju pokazatelji funkcioniranja tijela za jednakost, među ostalim u području suzbijanja diskriminacije.

Kao „**čuvarica Ugovorâ**” Komisija će pratiti usklađenost država članica s pravom EU-a, koristiti sve instrumente koji su joj na raspolaganju za zaštitu vrijednosti EU-a te kao i dosad neće oklijevati da po potrebi poduzme mjere. Na primjer, Komisija je u srpnju 2022. pred Sudom EU-a pokrenula postupak protiv Mađarske zbog nacionalnih pravila kojima se osobe diskriminiraju na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta⁽³⁷⁾. Komisija je smatrala da

⁽³⁵⁾ Vidjeti [Poslovni model raznolikosti i uključivosti na radnom mjestu](#), Ured za publikacije Europske unije, 2025.

⁽³⁶⁾ Prema definiciji [Europskog instituta za ravnopravnost spolova](#) „prilagodba spola” je skup medicinskih mjera koje mogu, ali ne moraju, uključivati psihološke, endokrinološke i kirurške mjere s ciljem usklađivanja fizičkog izgleda osobe s njezinim rodnim identitetom. Taj je pojam korišten u presudama u predmetu C-423/04, Richards, 27.4.2006., EU:C:2006 i predmetu C-117/01, K.B./National Health Service Pensions Agency i Secretary of State for Health, 7.1.2004., EU:C:2004:7.

⁽³⁷⁾ C-769/22 Komisija/Mađarska, Valeurs de l’Union.

takva pravila krše nekoliko propisa EU-a, među ostalim pravila jedinstvenog tržišta, temeljna prava pojedinaca, posebno LGBTIQ osoba, i zajedničke vrijednosti koje su okosnica EU-a (članak 2. UEU-a). Šesnaest država članica i Europski parlament intervenirali su u postupak kako bi podržali Komisiju. Nezavisna odvjetnica dala je [mišljenje](#) 5. lipnja 2025. U trenutku donošenja te strategije presuda Suda EU-a još nije donesena.

U području **upravljanja raznolikošću** Komisija ponovno potvrđuje da će nepokolebljivo promicati raznolikost i uključivost na radnom mjestu, posebno u trenutku kad napredak u tom području sve češće izaziva negativne reakcije javnosti. [Dokazi OECD-a](#) pokazuju da poduzeća koja aktivno promiču raznolikost i uključivost imaju veće izgleda da će privući i zadržati talente, razvijati inovacije i ostvariti bolje financijske rezultate.

Komisija će sve intenzivnije raditi na pitanjima LGBTIQ+ osoba u okviru [Platforme EU-a za povelje o raznolikosti](#). Platforma će blisko surađivati sa stručnom skupinom za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba kako bi se olakšao dijalog i pružile smjernice, na primjer, o **praksi uključivog zapošljavanja**. U obzir će se uzeti dobra praksa koja se pojavila u kontekstu inicijativa za uključivo zapošljavanje, kao što je [Paket mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom](#), među ostalim u cilju poticanja intersekcijskih pristupa. Komisija pozdravlja [prisegu](#) promicanja uključivijih radnih mjesta koja joj je podnesena 29. travnja 2025. na temelju povelja o raznolikosti⁽³⁸⁾.

Komisija u tome nastoji biti uzor i jačati svoju internu raznolikost i uključivost. U tu će svrhu **Ured za raznolikost i uključivanje** redovito voditi dijalog s relevantnim udrugama osoblja i povezivati LGBTIQ+ zaposlenike sa savjetodavnim službama i službama za pravnu pomoć. Promicat će i mjere za pojednostavljenje administrativnih postupaka za LGBTIQ+ osoblje i raditi na usklađivanju priznavanja duginih obitelji u svim institucijama EU-a. Glavni povjerljivi savjetnik radit će na suzbijanju uznemiravanja. Naposljetku, Komisija će i dalje pratiti napredak provedbom anketa u kojima će prikupljati podatke o ravnopravnosti među osobljem.

Diskriminacija i nedovoljna društvena prihvaćenost pridonose visokoj razini siromaštva i beskućništva među LGBTIQ+ osobama. Prema trećem istraživanju FRA-e o LGBTIQ osobama 38 % ispitanika navelo je da „iznimno teško” podmiruju životne troškove (u usporedbi s 22 % opće populacije na temelju [Europskog istraživanja o kvaliteti života iz 2023.](#)), a 13 % ispitanika bilo je primorano privremeno odsjesti kod prijatelja i rodbine. Radi boljeg uvida u te poteškoće Komisija će do početka 2027. objaviti intersekcijsku **studiju o stambenoj nejednakosti i diskriminaciji**. Nalazi studije pridonijet će provedbi **Europskog plana za priuštivo stanovanje** i omogućiti Komisiji da poduzme odgovarajuće mjere za promicanje sigurnog, pristupačnog i nediskriminirajućeg stanovanja, među ostalim u suradnji s državama članicama.

Kako bi se osigurao pristup osnovnoj zaštiti i uslugama te pokušali ukloniti temeljni uzroci siromaštva, Komisija će početkom 2026. pokrenuti svoju prvu **Strategiju EU-a za borbu**

⁽³⁸⁾ Postoji 27 povelja o raznolikosti, po jedna u svakoj državi članici. Riječ je o organizacijama sa sjedištem u državama članicama EU-a koje pružaju potporu i promiču dobru praksu u upravljanju raznolikošću među tisućama vodećih multinacionalnih poduzeća, MSP-ova i javnih organizacija.

protiv siromaštva s ciljem da se uvaži višedimenzionalna priroda siromaštva i strukturnih nejednakosti.

Osim toga, Komisija će promicati socioekonomsku integraciju marginaliziranih zajednica putem instrumenata EU-a za potrošnju, kao što su **Europski socijalni fond plus** u tekućem programskom razdoblju i predloženi [nacionalni i regionalni partnerski planovi \(NRPP-i\)](#) za razdoblje nakon 2028. U okviru **Europske platforme za borbu protiv beskućništva** Komisija će intenzivirati rad na uključivanju potreba ranjivih skupina i podupirati integrirane pristupe borbi protiv beskućništva koji se temelje na dokazima i usmjereni su na pojedinca.

2.3 Osiguravanje jednakih prava preko granica

U EU-u LGBTIQ+ osobe uživaju bračnu jednakost i pravo na civilno partnerstvo u 22 države članice. Osiguravanjem **jednakog priznavanja obiteljskih odnosa u cijelom EU-u** jačaju se prava, sigurnost i dobrobit LGBTIQ+ obitelji i omogućuje im se da u potpunosti uživaju u obiteljskom životu i ravnopravno sudjeluju u društvu, bez obzira na to gdje žive. Međutim, budući da se obiteljsko pravo razlikuje među državama članicama, obiteljske veze više se ne mogu priznavati u prekograničnim situacijama. Prema trećem istraživanju FRA-e 14 % LGBTIQ roditelja susrelo se s poteškoćama u pravnom priznavanju svojeg roditeljstva u drugoj državi članici.

Pravom EU-a o slobodnom kretanju, posebno [Direktivom o slobodnom kretanju](#) zajedno s temeljnim pravima iz Povelje o temeljnim pravima, podupire se pravo svih građana EU-a i članova njihovih obitelji, uključujući istospolne bračne drugove i partnere te njihovu djecu, na slobodno kretanje i boravište unutar EU-a. Komisija se zalaže za pravilnu primjenu pravila EU-a o slobodnom kretanju, temeljnih prava i relevantnih presuda Suda Europske unije⁽³⁹⁾. U tu je svrhu u prosincu 2023. objavila [Smjernice o pravu na slobodno kretanje građana EU-a i njihovih obitelji](#), u kojima su pojašnjena specifična pitanja utvrđena pri primjeni pravne stečevine, među ostalim kad je riječ o duginim obiteljima.

Komisija će istodobno nastaviti informirati javnost o tim pravima, među ostalim **podupiranjem osposobljavanja pravnih stručnjaka**, posebno sudaca i tužitelja, te na svojim komunikacijskim kanalima (npr. [Your Europe](#)). Komisija neće oklijevati da poduzme daljnje mjere ako je to potrebno za zaštitu tih prava.

Materijalno obiteljsko pravo u nadležnosti je država članica, a EU može donositi mjere koje imaju prekogranične posljedice. Brojni instrumenti⁽⁴⁰⁾ već omogućuju uzajamno priznavanje sudskih odluka o razvodu, roditeljskoj odgovornosti, uzdržavanju, imovinskim režimima i nasljeđivanju. Ti se instrumenti primjenjuju na sve, bez obzira na seksualnu orijentaciju ili rodni identitet, te se stoga u potpunosti primjenjuju na LGBTIQ+ osobe. Komisija će u državama članicama **pratiti**, a prema potrebi i **osiguravati primjenu** tih instrumenata na

⁽³⁹⁾ Vidjeti presudu od 5. lipnja 2018. u predmetu C-673/16, Coman, EU:C:2018:385; presudu od 14. prosinca 2021., C-490/20, V.M.A., EU:C:2021:1008; rješenje od 24. lipnja 2022., C-2/21, K.S., EU:C:2018:385; presudu od 4. listopada 2024., predmet C-4/23, Mirin, EU:C:2024:845, presudu od 3. travnja 2024., predmet C-713/23, Wojewoda Mazowiecki, EU:C:2025:235 i predmet C-43/24, Shipov.

⁽⁴⁰⁾ Vidjeti npr. [Uredbu \(EU\) 2019/1111](#) o bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, [Uredbu 4/2009](#) o obvezama uzdržavanja, [Uredbu \(EU\) 2016/1103](#) o bračnoimovinskim režimima, [Uredbu \(EU\) 2016/1104](#) o imovinskim posljedicama registriranih partnerstava i [Uredbu 650/2012](#) o nasljeđivanju.

dugine obitelji u prekograničnim situacijama. **Sudjelovat će i u raspravama s državama članicama** kako bi utvrdila s kojim se praktičnim problemima u prekograničnim situacijama takve obitelji suočavaju.

Prema pravu EU-a o slobodnom kretanju države članice već su dužne priznati roditeljstvo djeteta kako je utvrđeno u drugoj državi članici da bi djeca mogla ostvarivati svoja prava u skladu s pravom EU-a. Komisija će nastaviti podupirati države članice u donošenju predložene [uredbe](#) o jačanju zaštite prava djece u prekograničnim situacijama **usklađivanjem pravila država članica o međunarodnom privatnom pravu o roditeljstvu**. Time bi se osiguralo da se roditeljstvo djeteta, kako je utvrđeno u jednoj državi članici, priznaje u sve svrhe u svim drugim državama članicama, uz ono što je već zajamčeno pravom EU-a o slobodnom kretanju. U Vijeću su u tijeku pregovori o tom prijedlogu, koji se mora jednoglasno donijeti.

Zahtjevi za pravno priznavanje roda znatno se razlikuju među državama članicama. Brojne države članice usvojile modele samoodređenja, dok druge nameću medicinske mjere kojima se, prema mišljenju Europskog suda za ljudska prava, vjerojatno krše ljudska prava⁽⁴¹⁾. Komisija će **omogućiti razmjenu dobre prakse među državama članicama** kako bi podržala razvoj postupaka pravnog priznavanja roda na temelju samoodređenja bez dobnih ograničenja.

Najvažnije aktivnosti Europske komisije

- ✓ Nastavak potpore predsjedništvima Vijeća i državama članicama kako bi se postigao potreban jednoglasni dogovor o prijedlogu Direktive o jednakom postupanju
- ✓ Objava izvješća o primjeni Direktive o jednakosti pri zapošljavanju i pružanje smjernica o praksi uključivog zapošljavanja, u suradnji s Platformom EU-a za povelje o raznolikosti i stručnom skupinom za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba
- ✓ Informiranje javnosti i poticanje razmjene znanja o zdravstvenoj ravnopravnosti putem Platforme za zdravstvenu politiku EU-a i Portala najbolje prakse za javno zdravlje, nadovezujući se pritom na uvide iz relevantnih istraživačkih projekata u okviru programa Obzor Europa
- ✓ Provedba studije o stambenoj nejednakosti i diskriminaciji koja će biti objavljena do početka 2027. i primjena dobivenih rezultata u provedbi Europskog plana za priuštivo stanovanje
- ✓ Utvrđivanje Plana za budućnost digitalnog obrazovanja i vještina do 2030.
- ✓ Nastavak potpore državama članicama u donošenju predložene uredbe o uzajamnom priznavanju roditeljstva među državama članicama

⁽⁴¹⁾ S.V./Italija, zahtjev br. 55216/08, 11. listopada 2018. A.P., Garçon i Nicot/Francuska, zahtjevi br. 79885/12, 52471/13 i 52596/13, 6. travnja 2017.

3. UKLJUČIVANJE

U skladu s člankom 21. UEU-a i u okviru [Akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju](#) i [Smjernica EU-a za promicanje i zaštitu ostvarivanja svih ljudskih prava LGBTI osoba](#) EU već ima vodeću globalnu ulogu u promicanju i zaštiti prava LGBTIQ+ osoba. Za postizanje potpune ravnopravnosti potreban je kontinuiran i aktivan angažman na svim razinama. Ta strategija pokazuje odlučnost Komisije da pospješi **potpuno i ravnopravno uživanje svih ljudskih prava** u EU-u i svijetu.

3.1 Jačanje angažmana u EU-u

Države članice imaju važnu ulogu u promicanju ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba na terenu. Zahvaljujući poticajnom učinku prve Strategije EU-a o ravnopravnosti LGBTIQ osoba mnoge države članice već su poduzele korake za promicanje njihove ravnopravnosti na nacionalnoj razini. Komisija sad poziva sve države članice da **do 2027. donesu nacionalne akcijske planove za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba**, u skladu sa [smjernicama za strategije i akcijske planove za poboljšanje ravnopravnosti LGBTIQ osoba](#) i popratnim [kontrolnim popisom](#)⁽⁴²⁾. Da se potakne donošenje i provedba nacionalnih mjera za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba, države članice potiču se i da imenuju **nacionalne koordinate** za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba ili da u tu svrhu nadgrade postojeće strukture.

Komisija će nastaviti podupirati i pratiti mjere poduzete u okviru Skupine na visokoj razini za nediskriminaciju, jednakost i raznolikost, a posebno njezine **podskupine stručnjaka za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba**, čiji će se mandat ojačati kako bi se uključili predstavnici zemalja kandidatkinja i poboljšala suradnja s predsjedništvima Vijeća. U okviru stručne skupine države članice i drugi dionici bit će pozvani da redovito izvješćuju o svojim aktivnostima i diseminiraju te informacije kako bi se povećala vidljivost mjera za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba. Države članice moći će sudjelovati i u tematskim aktivnostima u određenim područjima politika, kao što su zdravstvo, obrazovanje i umjetna inteligencija.

Komisija će nastaviti osiguravati vidljivost, poštovati i podupirati lokalna tijela koja se zalažu za uključivost, dodjeljivati im [Nagrade za europske prijestolnice uključivosti i raznolikosti](#) i poticati razmjenu dobre prakse među pobjednicima, potpisnicima povelja o raznolikosti i organizacijama civilnog društva.

Komisija će ojačati i suradnju s **međunarodnim stručnim skupinama i mrežama za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba**. Među njima su Odbor stručnjaka Vijeća Europe za seksualnu orijentaciju, rodni identitet i izražavanje te spolna obilježja, koji je započeo s radom 2024., i Europska mreža vladinih kontaktnih točaka za LGBTI osobe pod vodstvom Vijeća Europe.

⁽⁴²⁾ Europska komisija potiče i zemlje kandidatkinje i potencijale kandidate za članstvo u EU-u da slijede dobru praksu država članica EU-a u tom području.

Zdrava demokracija oslanja se na **otvoren i prosperitetan prostor za građansko djelovanje** u kojem civilno društvo može slobodno funkcionirati, a građani mogu bez straha izražavati svoj identitet. Međutim, organizacije civilnog društva koje se bave pitanjima LGBTIQ+ osoba nailaze na sve veće poteškoće jer je njihova sposobnost pružanja potpore zajednicama, obrane ljudskih prava i zaštite demokratskih vrijednosti pod sve većim pritiskom.

Budućom **Strategijom EU-a za civilno društvo** uspostaviti će se zajednički okvir za usmjeravanje angažmana i potpore Komisije civilnom društvu u svim područjima politika. Cilj joj je i nastavak suradnje s državama članicama na promicanju i održavanju prosperitetnog prostora za građansko djelovanje u cijelom EU-u, što uključuje organizacije civilnog društva i borce za ljudska prava koji promiču i štite vrijednosti EU-a, uključujući jednakost i nediskriminaciju.

Komisija će promicati i novi „**Forum o politikama za LGBTIQ+ osobe**” s organizacijama civilnog društva koje se bave pitanjima LGBTIQ+ osoba, socijalnim partnerima i akademskom zajednicom kako bi se uklanjale nove prepreke, procjenjivao napredak i osigurala djelotvorna provedba ove strategije. Time će se omogućiti strukturiran i otvoren dijalog s raznim dionicima, uključujući redovite okrugle stolove s europskim krovnim organizacijama za LGBTIQ+ osobe.

Mladi su glavni saveznici u izgradnji uključivih i demokratskih društava. [Dijalogom EU-a s mladima](#) i [ciljanim dijalogima o politikama za mlade](#) s povjerenicima Komisija osigurava da mladi, posebno oni iz skupina s povećanim rizikom od diskriminacije, uključujući LGBTIQ+ osobe, mogu dati svoj doprinos u postupku donošenja politika. Tim uključivim mehanizmom osigurat će se da postupak donošenja politika i dalje bude otvoren za sve mlade, uključujući mlade LGBTIQ+ osobe.

Komisija će nastaviti podupirati države članice u uključivanju načela jednakosti u nacionalne reforme i ulaganja putem relevantnih instrumenata potrošnje EU-a, kao što su [Instrument za tehničku potporu](#) i [Mehanizam za oporavak i otpornost](#).

Komisija se brine o pravednoj provedbi fondova EU-a. Nastavit će pratiti usklađenost s „**horizontalnim uvjetom koji omogućuje provedbu**”⁽⁴³⁾ za djelotvornu provedbu i primjenu Povelje o temeljnim pravima u razdoblju 2021. – 2027. za sve fondove obuhvaćene [Uredbom o zajedničkim odredbama](#). Provođat će i revidiranu [Financijsku uredbu](#), u kojoj se poticanje na diskriminaciju, mržnju ili nasilje izričito spominje kao osnova za isključenje iz financiranja sredstvima EU-a.

Komisija intenzivira svoju potporu organizacijama civilnog društva koje se bave pitanjima LGBTIQ+ osoba, aktivizmu i zagovaranju na lokalnoj razini s obzirom na to da te organizacije primaju sve manje financijskih sredstava⁽⁴⁴⁾. Komisija će nastaviti promicati jednakost i nediskriminaciju u okviru **sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)**, posebno putem **programa AgoraEU**. U okviru programa AgoraEU Komisija je predložila dodjelu 3,6 milijardi EUR **novom tematskom području Građani, ravnopravnost, prava i**

⁽⁴³⁾ [Uredba \(EU\) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021.](#) (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

⁽⁴⁴⁾ Vidjeti npr. [Holding the Line: Defending LGBTI movements in the 2025 Funding Crisis – Global Philanthropy Project](#).

vrijednosti+, što je više nego dvostruko više od proračuna trenutnog programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti.

Osim toga, u skladu s podnesenim prijedlogom svi nacionalni i regionalni partnerski planovi sadržavali bi stroge zaštitne mjere kako bi se tijekom provedbe osiguralo **poštovanje vladavine prava i djelotvorna primjena Povelje EU-a o temeljnim pravima**. Spriječili bi i svaku diskriminaciju na temelju, među ostalim, roda i seksualne orijentacije tijekom pripreme, provedbe, praćenja, izvješćivanja i evaluacije⁽⁴⁵⁾.

Pouzdana i usporedivi podaci o ravnopravnosti važni su kako bi se pri osmišljavanju i praćenju politika utemeljenih na dokazima uzela u obzir interseksijska perspektiva. Produljit će se mandat **stručne skupine za podatke o ravnopravnosti** u okviru Skupine na visokoj razini za nediskriminaciju, jednakost i raznolikost. U suradnji s FRA-om ta će skupina promicati prikupljanje podataka o ravnopravnosti, uključujući podatke o problemima s kojima se suočavaju LGBTIQ+ osobe.

Osim toga, Komisija će nastaviti surađivati s relevantnim agencijama EU-a, kao što su FRA, Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound) i Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE), kako bi državama članicama pružila tehničku pomoć s podacima o ravnopravnosti, uključujući ciljne podatke o interseksijskoj diskriminaciji. Nastavit će surađivati i s nacionalnim statističkim uredima kako bi se poboljšalo prikupljanje usklađenih podataka o ravnopravnosti u okviru **Eurostatove radne skupine za statističke podatke o jednakosti i nediskriminaciji**. S obzirom na uspjeh [prvog Europskog okruglog stola na visokoj razini o podacima o ravnopravnosti](#), održanog 2021., Komisija će organizirati drugi okrugli stol na kojem će se okupiti ključni dionici kako bi se dodatno promicalo prikupljanje i korištenje podataka o ravnopravnosti.

Komisija će u suradnji s državama članicama pripremiti **preporuku** za poboljšanje prikupljanja, analize i upotrebe podataka o ravnopravnosti. Time će se ojačati potpora državama članicama i drugim dionicima, osigurati alati za praćenje stanja ravnopravnosti u EU-u i poboljšati uključivanje podataka o ravnopravnosti.

Komisija namjerava 2027. objaviti novo istraživanje **Eurobarometra o diskriminaciji u EU-u** i poziva FRA-u da provede sljedeći ciklus sveobuhvatnog **istraživanja o LGBTIQ+ osobama** za objavu 2029.

Komisija i dalje radi na informiranju građana o ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba i nediskriminaciji. Pokrenut će **komunikacijsku kampanju o Uniji ravnopravnosti** kako bi uključila građane u cijelom EU-u u pitanja ravnopravnosti i nediskriminacije.

Komisija će nastaviti aktivno promicati ravnopravnost LGBTIQ+ osoba pružanjem odgovarajuće potpore i sudjelovanjem na sastancima koje organiziraju nacionalna tijela i

⁽⁴⁵⁾ [COM/2025/565 final](#).

predsjedništva Vijeća te na **javnim događanjima važnima za LGBTIQ+ zajednicu**, kao što su mjesec ponosa i Međunarodni dan borbe protiv homofobije, transfobije i bifobije.

Kako bi ravnopravnost LGBTIQ+ osoba bila dio svih politika EU-a, Komisija će pojačati suradnju među svojim odjelima i s drugim institucijama EU-a. **Europska povjerenica za ravnopravnost**, kontaktna točka za ravnopravnost u kabinetima, Komisijina međusektorska skupina za provedbu te strategije i njezina interna **Radna skupina za ravnopravnost** nastaviti će olakšavati taj proces.

3.2 Nastavak globalnog angažmana u cilju zaštite ljudskih prava LGBTIQ+ osoba

EU i dalje predano radi na promicanju **prava LGBTIQ+ osoba na međunarodnoj razini**. Prava LGBTIQ+ osoba zaštićena su postojećim međunarodnim pravom o ljudskim pravima, no u mnogim dijelovima svijeta one se suočavaju s teškim kršenjima ljudskih prava, uključujući progon, zatvorske ili čak smrtne kazne⁽⁴⁶⁾ samo zbog toga tko su. Borci za ljudska prava sve više riskiraju svoje živote radi ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba.

Na **multilateralnoj razini** EU će nastojati stvarati regionalne i globalne saveze za promicanje ravnopravnosti, među ostalim u **Ujedinjenim narodima, OEES-u i Vijeću Europe**. Nastavit će sudjelovati u UN-ovoj temeljnoj skupini za LGBTI i surađivati s mehanizmima UN-a za ljudska prava, uključujući neovisnog stručnjaka UN-a za zaštitu od nasilja i diskriminacije na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta.

EU će i dalje sudjelovati u analizi inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama usmjerenih na LGBTIQ+ zajednicu te će aktivno doprinositi sprečavanju takvih napada i odgovoru na njih na različitim razinama i u regijama cijelog svijeta.

Na **bilateralnoj razini** EU će intenzivirati rad na borbi protiv višestrukih i intersekcijskih oblika diskriminacije, uključujući one na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta. Pojačat će i mjere za sprečavanje, osudu i borbu protiv svih oblika diskriminacije i uznemiravanja LGBTI osoba, kao i „fobičnog” nasilja i manifestacija mržnje prema LGBTI osobama. Nastavit će oštro osuđivati i boriti se protiv diskriminirajućih zakona, politika i prakse, a osobito će zagovarati globalnu **dekriminalizaciju sporazumnih istospolnih odnosa**.

U slučaju predlaganja restriktivnih zakona delegacije EU-a dobit će upute da nastave pažljivo pratiti razvoj događaja i poduzimaju diplomatske mjere. EU će i dalje štiti prava LGBTIQ+ osoba u svojim političkim dijalozima o ljudskim pravima. Ravnopravnost LGBTIQ+ osoba ostat će prioritet u suradnji EU-a sa zemljama na koje se primjenjuju trgovinske povlastice u okviru [sustava općih carinskih povlastica](#) i [programa „Sve osim oružja”](#).

U svojim **misijama za promatranje izbora** EU će nastaviti pratiti slučajeve govora mržnje i provokativnog jezika, među ostalim kad su usmjereni na LGBTIQ+ osobe, kao i prikazivanje stereotipa u medijima. Ispitat će i mjere koje su nadležna tijela poduzela kako bi olakšala sudjelovanje manjinskih skupina, uključujući LGBTIQ+ osobe, u izbornom postupku i suzbila njihovu diskriminaciju.

EU će nastaviti osiguravati da **humanitarna pomoć** i mjere za zaštitu odgovaraju na specifične potrebe ranjivih LGBTIQ+ osoba, u skladu s temeljnim humanitarnim načelima kao što su

⁽⁴⁶⁾ Prema podacima [UNAIDS-a](#) 67 zemalja kriminalizira istospolne odnose, a 10 ih čak izriče smrtnu kaznu (2023.).

nepristranost i nediskriminacija. Sprečavanje, ublažavanje i reagiranje na rodno uvjetovano nasilje, uključujući seksualno nasilje povezano sa sukobima, među glavnim je prioritetima EU-a kao donatora humanitarne pomoći.

U skladu s revidiranom metodologijom proširenja iz 2020. Komisija će i dalje zagovarati prava LGBTIQ+ osoba u **zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatima**, među ostalim u okviru pregovora o pristupanju i povezanih sporazuma o pridruživanju. U Komisijinom godišnjem paketu za proširenje i dalje će se ocjenjivati stanje ljudskih prava LGBTIQ+ osoba u zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatima.

Konkretno, Komisija će pratiti usklađenost sa zakonodavstvom EU-a i relevantnom sudskom praksom Suda EU-a i Europskog suda za ljudska prava, izdavati preporuke i mjere potpore za ravnopravnost LGBTIQ+ osoba i borbu protiv nasilja, mržnje i diskriminacije. Nadalje, Komisija će i dalje promicati prava LGBTIQ+ osoba u svojim **političkim raspravama i raspravama o ljudskim pravima sa susjednim zemljama**.

Kako bi pružila potporu borcima za ljudska prava, Komisija će na temelju [Priručnika o Zakoniku EU-a o vizama](#) nastaviti pružati smjernice o obradi zahtjeva za vizu koje podnose borci za ljudska prava. Priručnik je revidiran u lipnju 2024. s ažuriranim smjernicama i primjerima, među ostalim za borce za ljudska prava LGBTIQ+ osoba. Delegacije EU-a u cijelom svijetu nastavit će provoditi i [Smjernice EU-a o borcima za ljudska prava](#). Posebna potpora pruža se i u okviru [mehanizma EU-a za borce za ljudska prava](#) u obliku bespovratnih sredstava za hitne slučajeve, pomoći pri premještanju, jačanja kapaciteta i osposobljavanja ugroženih boraca za ljudska prava.

Naposljetku, kako bi se zaštitila prava LGBTIQ+ osoba, Komisija će primjenjivati pristup koji se temelji na ljudskim pravima, popraćen analizom rodne neravnopravnosti, na sve aktivnosti koje se financiraju iz instrumenata EU-a, kao što su **Instrument pretprijetne pomoći (IPA)** i **Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI)**, među ostalim u kontekstu tematskih programa NDICI-ja o ljudskim pravima i demokraciji te civilnom društvu. U okviru tih programa i dalje će se financirati organizacije civilnog društva koje se bave pitanjima LGBTIQ+ osoba i borci za ljudska prava. Nakon njih trebao bi uslijediti prijedlog [instrumenta Globalna Europa](#), koji je trenutačno u zakonodavnom postupku, za sljedeći višegodišnji financijski okvir.

Najvažnije aktivnosti Europske komisije

- ✓ Osigurati financijska sredstva putem relevantnih instrumenata potrošnje EU-a za potporu projektima i organizacijama koji štite prava LGBTIQ+ osoba i bore se protiv diskriminacije
- ✓ U 2026. osnovati novi „Forum o politikama za LGBTIQ+ osobe” s organizacijama civilnog društva koje se bave pitanjima LGBTIQ+ osoba, socijalnim partnerima i akademskom zajednicom
- ✓ Početkom 2027. pokrenuti komunikacijsku kampanju o Uniji ravnopravnosti kako bi se građani u cijelom EU-u uključili u pitanja ravnopravnosti i nediskriminacije
- ✓ Pripremiti Preporuku o podacima o ravnopravnosti, dopunjenu objavom novog izdanja Eurobarometra o diskriminaciji u EU-u 2027.

- ✓ Provesti mjere za promicanje i zaštitu potpunog i jednakog uživanja svih ljudskih prava LGBTIQ+ osoba u cijelom svijetu, na multilateralnoj i bilateralnoj razini, uključujući zagovaranje globalne dekriminalizacije sporazumnih istospolnih odnosa
- ✓ Poduprijeti usklađivanje zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata sa zakonodavstvom EU-a i relevantnom sudskom praksom Suda EU-a i Europskog suda za ljudska prava

ZAKLJUČAK

Ova strategija ponovno potvrđuje viziju Europske unije u kojoj **LGBTIQ+ osobe mogu slobodno izražavati svoj identitet i ljubav**. EU i njegove države članice ostvarili su velik napredak u promicanju **Unije ravnopravnosti**. Međutim, još mnogo toga treba učiniti za istinsku ravnopravnost u društvu za sve, bez diskriminacije i mržnje.

Ova se strategija nadovezuje na Strategiju o ravnopravnosti LGBTIQ osoba za razdoblje 2020. – 2025. i **značinstavak rada EU-a na promicanju ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba**, a fokus ostaje na prioritetnim područjima, kao i na uključivanju ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba u sve politike u skladu s intersekcijskim pristupom. Postizanje ravnopravnosti važno je ne samo za otpornu demokraciju i društvenu koheziju nego i za **poticanje blagostanja i konkurentnosti gospodarstava** u cijeloj Europi.

Zaštita ravnopravnosti i nediskriminacije u EU-u **zajednička je odgovornost** za koju je potreban zajednički angažman na svim razinama. Institucije i agencije EU-a, države članice, uključujući njihova regionalna i lokalna tijela, tijela za jednakost, socijalni partneri, poduzeća, civilno društvo i građani moraju preuzeti aktivniju ulogu da bi se postigli ciljevi ove obnovljene strategije. **Saveznici**, osobe koje se ne identificiraju nužno kao LGBTIQ+ osobe, ali se aktivno zalažu za njihovu ravnopravnost, imaju iznimno važnu ulogu u aktivnom promicanju i obrani tog cilja u svakodnevnom životu te pomažu da zajedničke vrijednosti postanu naša stvarnost.

Komisija poziva **Europski parlament i Vijeće** da ponovno potvrde svoju predanost tom cilju i podrže provedbu ove strategije. Osim toga, Komisija poziva Odbor regija i Europski gospodarski i socijalni odbor da pozovu lokalna i regionalna tijela, socijalne partnere i civilno društvo na raspravu o ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba u korist cijelog društva.

Komisija će redovito nadzirati provedbu mjera predstavljenih u ovoj strategiji te će 2028. objaviti rezultate **evaluacije u sredini razdoblja provedbe**.